

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 332/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. augusta 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Novomeského 2631/25, Pezinok, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 439/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED] [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. júla 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],

a [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 439/2013.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia v právnom postavení navrhovateľov [v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 19 C 223/2009 proti Slovenskej republike, v zastúpení Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky] odvolaním z 27. júna 2013 žiadali rozsudok okresného súdu č. k. 19 C 223/2009-248 z 12. apríla 2013 o zamietnutí žaloby o zaplatenie spravodlivého zadosťučinenia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Ako ďalej sťažovatelia uvádzajú, odvolacie konanie v právnej veci, ktorá má pre nich mimoriadny význam, je na krajskom súde vedené od 14. augusta 2013, pričom „... stav ich právnej neistoty o výsledok konania ako celku trvá extrémne dlho už takmer 6 rokov, z toho o odvolaní viac ako 2 roky...

Lustráciou v infokancelárii Krajského súdu v Bratislave sťažovateľa zistili, že odvolanie sťažovateľov proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 19 C 223/2009-248 zo dňa 12.04.2013 napadlo na Krajský súd v Bratislave dňa 14.08.2013.

Dňa 16.07.2015 bolo sťažovateľmi ustálené, že Krajský súd v Bratislave doposiaľ nevykonal žiaden úkon vo veci samej smerujúci k prejednaniu odvolania a meritórnemu rozhodnutiu vo veci samej o odvolaní sťažovateľov, teda žiaden relevantný úkon za takmer 2 roky, čo nie je prípustné a je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľné...

Bolo spoľahlivo ustálené, že ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti porušovateľ nekoná efektívne, sústredene, nekoná v súlade s ustanovením § 6 OSP, § 100 OSP, § 114 ods. 1 OSP, čo má a malo za následok, že ochrana práv sťažovateľov v dôsledku neefektívneho konania, hrubej nečinnosti zo strany porušovateľa nedosiahla požadovanej

kvality a rýchlosti rozhodnutia vo veci samej v súlade s konštantnou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva.

Ergo ochrana práv sťažovateľov v odvolacom konaní nie je rýchla a účinná, od 14.08.2013 porušovateľ je pasívny, vo veci nevytýčil termín pojednávania, nerozhodol, napriek tomu, že vec je po právnej a skutkovej stránke jednoduchá a nezložitá.“.

3. Ústavnému súdu zo sťažnosti rovnako vyplynulo, že hoci sťažovatelia sťažnosť na prietahy adresovanú predsedovi krajského súdu podali osobne na krajskom súde 14. júla 2015, „... majú za to, že vzhľadom na skutkový stav veci už nemusia porušovateľovi poskytovať primeraný čas na odstránenie prietahov, a teda podávajú túto sťažnosť priamo ústavnému súdu“.

4. V nadväznosti na uvedené sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol takto:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 4 Co 439/2013 porušené boli.

2. Krajskému súdu v Bratislave sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 439/2013 konal.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume 4 000 eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti nález.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume 4 000 eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti nález.

5. [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov konania v sume 294,08 eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť na účet jej právnej zástupkyne - advokátky JUDr. Emílie Korčekovej do 2 mesiacov od právoplatnosti nález.

6. [REDACTED] [REDACTED] priznáva úhradu trov konania v sume 294,08 eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť na účet jej právnej zástupkyne - advokátky JUDr. Emílie Korčekovej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie

ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

10. Podstatou sťažnosti a predmetom konania pred ústavným súdom je nárok sťažovateľov na ochranu pred postupom krajského súdu, ktorým malo byť porušené ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

12. Ústavný súd sa osobitne zamerlal na preskúmanie opodstatnenosti sťažnosti sťažovateľov, keďže pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak

„vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prieťahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, I. ÚS 38/04, III. ÚS 199/02, IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05).

13. Vychádzajúc z doterajšej stabilnej judikatúry ústavného súdu, je potrebné poukázať na to, že v prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými výraznými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru), nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. III. ÚS 59/05, IV. ÚS 221/05).

14. Podľa názoru ústavného súdu nemožno na základe skutočností uvedených v sťažnosti považovať postup krajského súdu za taký, ktorý by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy v konaní“ v zmysle citovaného článku ústavy.

15. Podľa zistení ústavného súdu napriek nie celkom optimálnemu vedeniu konania v posudzovanej veci treba zároveň uviesť, že zákonná sudkyňa v rámci konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 4 C 439/2013 dňa 10. augusta 2015 nariadila termín verejného vyhlásenia rozhodnutia vo veci na 23. september 2015.

16. Na základe uvedeného a vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného pod sp. zn. 4 C 439/2013 (do času podania ústavnej sťažnosti necelé 2 roky) ústavný súd sťažnosť sťažovateľov odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Doterajší priebeh konania pred označeným súdom bol – napriek možnosti efektívnejšieho a koncentrovanejšieho konania zo strany krajského súdu – bez významnejších prieťahov, a preto nezakladá reálnu možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Až pokračujúca nečinnosť krajského súdu v pre sťažovateľov existenčne významnej veci by eventuálne mohla spôsobiť porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru), čo však ústavný súd v súčasnom období nemôže posúdiť.

17. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu sťažnosti, vyhodnotil, že v konaní vedenom na krajskom súde vo veci sp. zn. 4 C 439/2013 zatiaľ nedošlo k takej intenzite zásahu do práv sťažovateľov, ktorá by zodpovedala ústavno-relevantnému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru). Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

18. V závere ústavný súd s poukazom na svoju rozhodovaciu prax (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05) poznamenáva, že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Pozornosti ústavného súdu s ohľadom na uvedené neušlo, že sťažovatelia v súvislosti s prebiehajúcim súdnym konaním vedeným na krajskom súde pod sp. zn. 4 C 439/2013 podali osobne 14. júla 2015 predsedovi krajského súdu sťažnosť na prieťahy, pričom vzhľadom na to, že od podania sťažnosti na prieťahy v súdnom konaní (14. júla 2015) do podania ústavnej sťažnosti (17. júla 2015) uplynuli len „tri dni“ na zjednanie nápravy zo strany krajského súdu, posúdil ústavný súd podanie sťažnosti na prieťahy podľa zákona o súdoch zo strany sťažovateľov iba ako formálny a účelový úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by predseda krajského súdu dostal primeranú (rozumnú) lehotu na uskutočnenie opatrení proti zbytočným prieťahom vo veci samej (podobne II. ÚS 376/06, IV. ÚS 48/06, II. ÚS 390/06).

19. Ústavný súd v závere taktiež upriamuje pozornosť sťažovateľov na skutočnosť, že v zmysle ustanovenia § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Ústavný súd v zhode so svojou skoršou judikatúrou považuje za potrebné zdôrazniť, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu vymedzenom splnomocniteľom, pričom splnomocniteľ uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje.

V naznačenom rozsahu splnomocnenie doručené sťažovateľmi spolu s ústavnou sťažnosťou vykazovalo vadu neurčitosti, pretože v ňom nebolo vymedzené, akej veci sa (v konaní pred ústavným súdom) týka.

20. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

21. Ústavný súd v okolnostiach posudzovanej veci v závere zdôrazňuje, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovatelia v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom krajského súdu v nej dochádza k zbytočným prieťahom, predložili ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2015